

Slovenke. Prepričana sem, da bo prvo in drugo odgovarjalo svojemu namenu. Slovensko bo prvo in drugo, le nekaj se bojim, da ne bo nijedno: žensko društvo namreč ne. *) Jaz ne pripadam ni jedni imenovanih strank, marveč sem pripadnica onega modernega ženskega gibanja, ki baje, kakor se je govorilo na shodu »krščanske ženske zveze«, pri vsem, kar je dobrega na njem, nima na sebi nič pozitivno krščanskega, ako ne celo nekaj krščanstvu neprijaznega (poslednji oceni moram v imenu znank zbranih krog »Slovenke«, že ugovarjati — toda o tem prihodnjič.) Kot nepristranska opazovalka torej usojam si izreči to-le sodbo:

Slovenke ne pridejo do boljše bodočnosti ne pod znamenjem napredne misli, ne pod znamenjem izključnega krščanstva. Ni jedna teh idej ne more premagati predsodkov, ki nam delajo ovire povsod, kjer hočemo zboljšati svojo in svojih naslednic usodo. Le pod znamenjem dejanske ljubezni do bližnjega je zmaga. Na polju humanitete, kjer je ženstvo doseglo že velike uspehe, so primerna tla, da položimo nanja temelj rešitvi ženskega vprašanja na Slovenskem. A na tem polju ne treba nikake delitve v več ali manj politično navdahnjene frakcije, tu smo lahko združene, tu moramo biti združene, ako hočemo kaj doseči. In hoc signo vinces! To je moje nemerodavno prepričanje. Za to pa mi je žal, da je umestni predlog glede »Zavoda sv. Nikolaja« ostal glas vpijočega v puščavi.

Toda dovolj za danes. Prihodnjič zopet kaj, če mi dovoli ga. urednica in če ljubeznjive čitateljice ne bodo protestirale proti moji gostobesednosti.

*) Ta sodba se nam zdi vsekako prenačljena. Počakajmo, pa sodimo po delih! Op. ur.

ZADREGA. TEHOMIL.

Ti po trgu, jaz na oknu,
ah kako je to lepo!
Ti na okno, jaz raz okno —
in pogledi se vjemō.
Zarudi se lice tvoje
in povesiš v tla oko:
v silni, silni si zadregi;
deklica, zakaj tako?

SRBKINJE IN BOLGARKE. *) PRIOBČIL DR. J. T.

V zgodovini srbskega naroda se blišče kakor jasni meteori posamezne junakinje. Slavno znana je Ljubica, soproga Miloševa, ki je v bojih za osvoboditev obvarovala srbski narod in svojega soproga poraza in zato nemara zopetnega podjarmljenja. Ko so se namreč Srbi po Takovskem upor (1815.) v Ljubički bitki že umikali in jih je Čaja-paša hudo stiskal ter je knezu Milošu že upadal pogum, stopila je Ljubica, ki je spremljala svojega soproga v boju, z golim mečem pred plašljivce in je zaklicala svojemu obupajočemu soprogu: „Maraš li priti pod moj predpasnik?“ Ta nastop je navdušil može — sram jih je tudi bilo — in bojevali so se junaško, da bi popravili svojo malodušnost.

Sploh je Srbkinja pogumna, pa tudi strastna, kakor kažejo mnogi zgledi. V nekem takem slučaju je šlo rajnkemu kralju Milanu skoraj za življenje. Ko je namreč 22. okt. 1882. kralj Milan, vrnivši se s potovanja, šel po navadi v stolno cerkev k zahvalni maši, stopila je izza stebra vdova Jelena Markovičeva, koje mož je bil l. 1877. kot upornik ustreljen, ter je ustrelila s samokresom v kralja, ali ga ni zadela.

*) To karakteristiko sem posnel, deloma doslovno, po zanimivih in, kolikor je nestrokovnjaku mogoče prepoznati, objektivnih podatkih v Umlaufovi »Rundschau«, 7. zv. Ker je ta časopis slovenskim bralkam menda manj pristopen, jim upam s tem malo ustreči. Če se to upanje vresniči, prinesem še tamečnjo označbo Rumunk, Grkinj in Turkinj.